

Ιωάννης Ζερβός

Ιωάννης Ζερβός
Δήμαρχος Σφακίων

Κυρίες και κύριοι,

Με ιδιαίτερη χαρά και τιμή βρίσκομαι σήμερα εδώ για να μιλήσουμε για έναν τομέα που αποτελεί τον πυρήνα της κρητικής ταυτότητας, της οικονομίας μας και της κοινωνικής μας συνοχής: τον πρωτογενή τομέα παραγωγής. Έναν τομέα που, παρά τις προκλήσεις, συνεχίζει να είναι βασικός πυλώνας ανάπτυξης, προσφέροντας ευκαιρίες απασχόλησης, ενισχύοντας την εξωστρέφεια της οικονομίας μας και διατηρώντας τη σύνδεσή μας με τη γη και την παράδοση.

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, η αγροτική και κτηνοτροφική δραστηριότητα αποτέλεσε τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας, της παράδοσης και της κοινωνίας μας. Ο πρωτογενής τομέας δεν είναι απλώς ένας οικονομικός κλάδος, είναι η ψυχή του νησιού μας, η σύνδεσή μας με το παρελθόν και η εγγύηση για ένα βιώσιμο μέλλον.

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, είναι ζωτικής σημασίας να δώσουμε έμφαση στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα, ώστε να αξιοποιήσουμε πλήρως τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης. Αν και αντιμετωπίζουμε προκλήσεις, οι δυνατότητες είναι τεράστιες και μπορούμε να τις αξιοποιήσουμε με στρατηγικό σχεδιασμό και συντονισμένες δράσεις.

Ο πρωτογενής τομέας της Κρήτης αποτελεί βασικό μοχλό της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς:

- Συμβάλλει στο 31% του περιφερειακού ΑΕΠ, ενώ το ΑΕΠ της Κρήτης αντιπροσωπεύει το **12% του συνολικού πρωτογενούς ΑΕΠ της χώρας**.
- Το **23,42% του ενεργού πληθυσμού** απασχολείται σε αυτόν, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία του στην απασχόληση.
- Διαθέτει ισχυρή **εξειδίκευση σε προϊόντα υψηλής ποιότητας**, όπως το ελαιόλαδο, το κρασί και τα τυροκομικά.

Η Κρήτη, πέρα από την πλούσια πολιτιστική και ιστορική της κληρονομιά, είναι προικισμένη **με ένα μοναδικό μικροκλίμα και εύφορη γη**. Τα προϊόντα της είναι αναγνωρισμένα διεθνώς για την εξαιρετική ποιότητά τους, πολλά από τα οποία έχουν κατοχυρωθεί ως Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) ή Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ). Ανάμεσα σε αυτά ξεχωρίζουν:

✓ Το ελαιόλαδο και οι ελιές – το διαμάντι της κρητικής διατροφής.

✓ Τα αμπέλια και οι οίνοι – η αμπελοαγροτική μας παράδοση είναι διαχρονική.

✓ Τα τυροκομικά προϊόντα, όπως η γραβιέρα Κρήτης, που κατέχει το 25% της συνολικής παραγωγής σκληρών τυριών της χώρας.

✓ Τα πορτοκάλια Μάλεμε Χανίων, ένα μοναδικό φρούτο με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

✓ Τα αγροτικά προϊόντα και τα φρέσκα λαχανικά, με τις κρητικές ντομάτες, τις πιπεριές και τις μελιτζάνες να έχουν ξεχωριστή θέση στην εγχώρια και διεθνή αγορά.

Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει στην παραγωγή **φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών**, όπως το δίκταμο, η ρίγανη και το θυμάρι, που προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης στον τομέα των φυσικών προϊόντων και των εξαγωγών.

Η κτηνοτροφία στην Κρήτη χαρακτηρίζεται από **εκτατική εκτροφή αιγοπροβάτων**, τα οποία βόσκουν ελεύθερα, γεγονός που συμβάλλει στην εξαιρετική ποιότητα του κρέατος και των γαλακτοκομικών προϊόντων μας. Το κρητικό γιαούρτι, το φρέσκο γάλα και τα παραδοσιακά μας τυριά είναι προϊόντα με αυξανόμενη ζήτηση.

Η Κρήτη διαθέτει **ισχυρό πλεονέκτημα στη μελισσοκομία**, λόγω του μοναδικού φυσικού της περιβάλλοντος και της πλούσιας χλωρίδας της. Το κρητικό μέλι, πλούσιο σε θρεπτικά συστατικά, αποτελεί ένα από τα πλέον αναγνωρισμένα ελληνικά προϊόντα διεθνώς.

Παρ' ότι η Κρήτη είναι νησί, **η αλιεία** παραμένει περιορισμένη, καθώς αντιμετωπίζει σημαντικά

προβλήματα, κυρίως λόγω έλλειψης σύγχρονων υποδομών. Ωστόσο, υπάρχουν περιθώρια ανάπτυξης, ιδιαίτερα στον τομέα της **ιχθυοκαλλιέργειας**, ο οποίος μπορεί να δώσει ώθηση στην εξαγωγική μας δραστηριότητα.

Ο πρωτογενής τομέας της Κρήτης διαθέτει τεράστιες δυνατότητες, όμως για να αξιοποιηθεί πλήρως το συγκριτικό του πλεονέκτημα, πρέπει να αντιμετωπιστούν σημαντικές προκλήσεις και να δρομολογηθούν στοχευμένες παρεμβάσεις.

Αρχικά, απαιτείται η **ενίσχυση των υποδομών**, τόσο στις αγροτικές περιοχές όσο και στις κτηνοτροφικές μονάδες, προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες παραγωγής και να μειωθεί το κόστος μεταφοράς και διανομής των προϊόντων. Οι αγροτικοί δρόμοι, τα αρδευτικά δίκτυα και οι αποθηκευτικοί χώροι πρέπει να εκσυγχρονιστούν, ενώ παράλληλα η δημιουργία **πρότυπων αγροτικών και κτηνοτροφικών πάρκων** μπορεί να δώσει νέα δυναμική στον τομέα.

Εξίσου σημαντική είναι η **προώθηση της εξωστρέφειας των κρητικών προϊόντων** μέσω συντονισμένων ενεργειών μάρκετινγκ, ενίσχυσης των εξαγωγών και κατοχύρωσης περισσότερων προϊόντων ως ΠΟΠ και ΠΓΕ. Η ανάδειξη της ποιότητας και της μοναδικότητας των αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων μας στις διεθνείς αγορές πρέπει να συνοδεύεται από **καινοτόμες στρατηγικές branding**, τη συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις και τη σύναψη συνεργασιών με μεγάλες αγορές του εξωτερικού.

Η **στήριξη των μικρομεσαίων αγροτικών και κτηνοτροφικών μονάδων** είναι απαραίτητη, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα των παραγωγών μας. Η πρόσβαση σε ευρωπαϊκά και εθνικά χρηματοδοτικά εργαλεία, η μείωση της γραφειοκρατίας και η παροχή κινήτρων για τη δημιουργία συνεταιρισμών και ομάδων παραγωγών θα βοηθήσουν στη μείωση του κόστους και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας.

Η **υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών** και πρακτικών έξυπνης γεωργίας αποτελεί μονόδρομο για τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την αύξηση της παραγωγικότητας. Η εφαρμογή συστημάτων ακριβείας, η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και η αξιοποίηση ψηφιακών εργαλείων μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην ενίσχυση του τομέα.

Παράλληλα, η **προστασία των φυσικών πό-**

ρων και η βιώσιμη διαχείριση της παραγωγής είναι καθοριστικής σημασίας για τη διατήρηση της ποιότητας των προϊόντων μας. Η διαχείριση του νερού, η προστασία της βιοποικιλότητας και η μετάβαση σε πιο φιλικές προς το περιβάλλον καλλιεργητικές πρακτικές μπορούν να εγγυηθούν τη μακροχρόνια ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα.

Τέλος, η σύνδεση του πρωτογενούς τομέα με άλλους βασικούς κλάδους της οικονομίας, όπως ο τουρισμός και η μεταποίηση, μπορεί να δημιουργήσει **ένα ολοκληρωμένο μοντέλο ανάπτυξης**. Η ενίσχυση του γαστρονομικού τουρισμού, η δημιουργία τοπικών προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και η προβολή της κρητικής διατροφής ως παγκόσμιου πρότυπου υγιεινής διατροφής θα προσφέρουν νέα οικονομικά οφέλη και θα συμβάλουν στην περαιτέρω ανάδειξη της Κρήτης ως αγροδιατροφικού κέντρου διεθνούς εμβέλειας.

Όλα τα παραπάνω μπορούν να γίνουν πραγματικότητα μόνο με τη συνεργασία όλων των

εμπλεκόμενων φορέων: παραγωγών, επιστημονικής κοινότητας, επιχειρηματιών και πολιτείας. Η στήριξη του πρωτογενούς τομέα δεν είναι επιλογή, αλλά αναγκαιότητα. Χρειάζεται να εργαστούμε συντονισμένα, να αξιοποιήσουμε τα χρηματοδοτικά εργαλεία που έχουμε στη διάθεσή μας και να δημιουργήσουμε μια ισχυρή, ανθεκτική και εξωστρεφή αγροτική οικονομία.

Κυρίες και κύριοι, η Κρήτη έχει όλες τις προϋποθέσεις να πρωταγωνιστήσει στον πρωτογενή τομέα. Ας πάρουμε τις σωστές αποφάσεις, ας ενώσουμε τις δυνάμεις μας και ας διαμορφώσουμε ένα μέλλον όπου η γη μας δεν θα είναι απλώς ένας χώρος παραγωγής, αλλά η βάση μιας ακμάζουσας και βιώσιμης οικονομίας. Η στήριξη του πρωτογενούς τομέα δεν είναι απλώς οικονομική επιλογή – είναι υποχρέωση απέναντι στις ρίζες μας, στον τόπο μας και στις επόμενες γενιές.

Σας ευχαριστώ.

